

## PRODUCTDOSSIER

AANVRAAG VOOR DE BESCHERMING VAN EEN BENAMING VAN WIJN ALS EEN BESCHERMDE OORSPRONGSBENAMING (BOB) OF BESCHERMDE GEOGRAFISCHE AANDUIDING (BGA)

### 1 TE BESCHERMEN NAAM/NAMEN

**TE BESCHERMEN NAAM/NAMEN:** Maasvallei Limburg

**Beschermde oorsprongsbenaming (BOB)**

Beschermde geografische aanduiding (BGA)

### 2 CATEGORIE WIJN

**Wijn**

Jonge, nog gistende wijn

Likeurwijn

Mousserende wijn

Mousserende kwaliteitswijn

Aromatische mousserende kwaliteitswijn

Mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd

Parelwijn

Parelwijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd

Gedeeltelijk gegiste druivenmost

Wijn van ingedroogde druiven

Wijn van overrijpe druiven

### 3 BESCHRIJVING VAN DE WIJN

#### 3.1 Analytische kenmerken

*Indien een van kenmerken niet wordt omschreven, wordt uitgegaan van de toepasselijke minimum- en maximumwaarden die zijn vastgesteld in Verordening (EU) nr. 1308/2013 en Verordening (EG) nr. 606/2009 of, indien van toepassing, de nationale ministeriële regels.*

- **Effectieve alcoholgehalte:** min. van nature bereikt alcoholgehalte 9,5 vol.%
- **Totaalgehalte aan zuren:** min. 4,5 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur (i.e. min. 2,94 gram per liter, uitgedrukt in H<sub>2</sub>SO<sub>4</sub>)

Andere kenmerkende eigenschappen:

- **verhoging van TAV:** Voor de verse druiven, de gedeeltelijk gegiste druivenmost of de jonge nog gistende wijn, en uitsluitend op het wijnbouwbedrijf, is verhoging van TAV toegelaten door toevoeging van saccharose, geconcentreerde druivenmost of gectificeerde, geconcentreerde druivenmost. Verhoging van het natuurlijk TAV tot max. 2,5% vol.

- **Gedeeltelijke ontzuring** van most en jonge nog gistende wijn is toegelaten. Na 15/03 gedeeltelijke ontzuring van de wijn toegelaten tot max. 1 g/l, als wijnsteenzuur, i.e. 13,3 meq/l.

Zie ook bijlage 3: 'beschrijving van het procedé' voor verdere beschrijving.

### 3.2 Organoleptische kenmerken

#### **ACOLON:**

Een vroegrijpende kwaliteitsdruif met hoge mostgewichten waarvan de wijnen zich kenmerken door een dieprode kleur, volle en fruitige smaak. In de neus vinden we aroma's van rood en zwart fruit, zoals frambozen, bramen, bosbessen en pruimen. De zachte tannines zorgen voor een snelle rijping op fles. Voor Noordelijk gelegen wijngieden, zoals de Maasvallei Limburg, blijven ook hier de zuren bewaard waardoor een harmonisch evenwicht ontstaat tussen tannines, fruit en diepgang.

**AUXERROIS:** Het uiterlijk van de wijnen is licht van kleur (citroengeel) en helder. In de neus zijn de wijnen zuiver met aroma's van rijpe gele appels, soms groene peer. De smaak van de wijnen is droog met een uiterst fijn en zacht zuurgehalte. Hier komt het typische 'knispertje' door de kiezelbodem, mooi tot uitdrukking. De wijnen zijn fruitig, met aroma's van appels en peer. De afdronk van Auxerrois is lang, in de meeste jaren, mede door de klimaatsopwarming, welke zich in het microklimaat van Maasvallei Limburg expliciet manifesteert, intens en lang.

**CHARDONNAY :** Het uiterlijk van de wijnen is helder met als kleur strogeel tot gemiddeld goudgeel (invloed van hout). In de neus zijn de wijnen heel zuiver met fruitaroma's van citroen, soms suikermeloen, boter (door melkzuurgisting), toast en vanille (door het gebruik van hout) en complexe aroma's (door bâtonnage) De smaak van de wijnen is droog. Het mondgevoel varieert van strak tot smeug (afhankelijk van het jaar en de vinificatie). Structuur en finesse voeren hier de boventoon. De wijnen zijn fruitig en elegant maar kunnen door houtopvoeding ook breder, intens en weelderig smaken. De mineraliteit van de kiezel is hier uitgesproken. Bijzonder verfijnde zuren zorgen voor een uitgesproken terroirexpressie.

#### **DORNFELDER:**

Vroegrijpende druif met diepe rode kleur die zich in Noordelijke wijngieden thuis voelt. De wijnen zijn uitgesproken fruitig en hebben zachte tannines. Door de klimaatsomstandigheden bijzonder geschikt om in de Maasvallei Limburg typische fruitige volle rode wijnen te produceren.

**GEWÜRZTRAMINER :** Het uiterlijk van de wijn is intens geel met lichtgouden reflexen. Deze warme gele kleur heeft de wijn te danken aan de rode kleur van de druif. De Geur is een waar aromatisch palet, rijk en overweldigend. De neus is krachtig en complex, een explosie van exotisch fruit, bloemen, citrusfruit, en specerijen. Vaak komen daar aroma's bij van honing en rijpe vruchten. De wijn heeft veel body, is gestructureerd en vol. Kenmerkend voor de Maasvallei is dat de wijn goed gestructureerd is met discrete zuren. In de afdronk komt het hele aromaspectrum van de neus terug, vaak met nog wat zoethout.

**PINOT BLANC :** Heldere gele kleur met een piepklein beetje petillant. In de neus royaal fruitplezier met impressies van rijpe peer en een vleugje kruidig. In de mond mineralig door de kiezelondergrond in Maasvallei Limburg, een grote lengte en een smaakrijke finale, de echte fraîcheur wordt enkel bereikt in de Maasvallei. Deze wijn doet het vooral in blindproeverijen en wedstrijden bijzonder goed en wint regelmatig de hoogste eer.

**PINOT GRIS :** Zachtgele kleur met een mooi tranencollier. In de neus zijn de wijnen zuiver met intense geuren van gele peren, honing (soms amandel) en een open expressieve van kruidigheid,

peper, vuursteen en een beetje rokerig. De Maasvallei Pinot Gris bezit een perfecte balans, een harmonieus samenspel met rafijne zuren en een ellenlange karaktervolle finale.

**PINOT NOIR** : Het uiterlijk van de wijnen is robijnrood tot granaatrood. In de neus zijn de wijnen intens en fruitig, delicate fruitaroma's van rode bessen, framboos, zwarte kers en wilde braam. Fluweelzachte, rijpe tannines, in bijna elk jaar een prachtige balans met veel structuur en terroirexpressie, typisch voor Maasvallei Limburg.

**RIESLING** : De wijnen zijn citroengeel en helder van uiterlijk. In de neus zijn de wijnen heel zuiver met intense geuren van witte steenvruchten (perzik) en appels, soms groene peer en een vleugje citrus. De kiezel in de Maasvallei geeft een rokerige minerale smaak met een vleugje kruidigheid. Gerijpt voert de uitgesproken karakteristieke geur van petroleum en honing de boventoon.

**SIEGEREBE:**

Zeer aromatische wijn door de typiciteit van de kruisingouders welke in de Maasvallei Limburg explicieter naar voren treedt door een meer kruidig karakter en een aciditeit die blijkens ervaring niet naar voren komt in andere wijngebieden. Door de combinatie van zuren en aroma's kan deze soort uitgroeien tot een specialiteit voor de Maasvallei Limburg.

Voor bijkomende eigenschappen per druivenras, zie bijlage 2.

Opmerking : Monocépages karakteriseren de wijnsoort. Assemblage van wijnen van verschillende rassen kan echter worden toegestaan. Het voert te ver om alle mogelijke assemblages te karakteriseren.

## 4 WIJNBEREIDINGSPROCEDÉS

### 4.1 Essentiële oenologische procédés

Temperatuurgecontroleerde vergisting door middel van koel- en verwarmingsinstallatie op roestvrijstalen tanks en/of op eikenhouten vaten.

### 4.2 Maximumopbrengst

Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter voor volgende druivenrassen : Acolon, Auxerrois, Chardonnay, Gewürztraminer, Pinot Blanc, Pinot Gris, Riesling, Siegerebe,

Max. opbrengst per ha : 8.600 kg levert 60 hectoliter voor Pinot Noir

Max. opbrengst per ha : 12.850 kg levert 90 hectoliter voor Dornfelder.

## 5 AFGEBAKEND GEBIED

### 5.1 Begrens het afgebakende gebied, kaart en NUTS-gebied

Overeenkomstig bepalingen in bijlage 4.

## 6 WIJNDRUIVEN

Acolon, Auxerrois, Chardonnay, Dornfelder, Gewürztraminer, Pinot Blanc, Pinot Gris, Pinot Noir, Riesling, Siegerrebe.

## 7 VERBAND MET HET GEOGRAFISCH GEBIED

### 7.1 Gegevens over het geografische gebied

Het landschap van de geografische streek van de “Maasvallei Limburg” is in grote lijnen tot stand gekomen tijdens de ijstijden (500.000 – 10.000 jaar geleden) : koude en warmere periodes wisselden elkaar af. Het stromingskarakter en het verloop van de Maas wijzigden geregeld. Tijdens ijstijden breidden de ijskappen zich uit en ook in onze streken werd het kouder. Strenge vorst en het grotendeels ontbreken van vegetatie gaven aanleiding tot belangrijke erosie. Steenpuin uit de Ardennen, Alpen en het Juragebergte werd afgezet in de streek waar zich nu de grindige Maas bevindt. Deze zone in het grensgebied van België, Nederland en Duitsland wordt bovendien gekenmerkt door een hoge aanwezigheid van breuken, gekend als de Roerdalslenk. Deze slenk is onderdeel van een riftsysteem dat nog steeds seismisch actief is, nl. de Peelrandbreuk aan de Noordoostflank (ten N van Roermond en een complex van breuken aan de Zuidwestzijde (met o.m. de Heerlerheidebreuk en de Feldbissbreuk). Deze laagte in het landschap maakte dat de rivier er sneller stroomde en enkel grove afzettingen zijn terug te vinden. Ten N van Roermond vertraagde de riviersnelheid, waardoor er fijnere afzettingen (i.e. zand) achterbleven<sup>1</sup>. De vernoemde grindige afzettingen belemmerden de rivier, die zich vervolgens een nieuwe weg moest banen als een wilde rivier met vele nevengeulen. Uiteindelijk werden ten Z van Roermond dikke grindpakketten afgezet. Het huidige terrassenlandschap is ontstaan door insnijding van de rivier in de zelf afgezette pakketten grind. In het noordelijke traject van de Gemeenschappelijke Maas ontbreken de hoge steilranden die meer zuidelijk een sterk landschappelijk element vormen. De vallei wordt zichtbaar begrensd door de antropogene elementen nabij het traject van de winterdijken die wegen en bebouwingslinten of bebouwingskernen beschermen. De historische grindige Maas (19e eeuw) was een dynamische, meanderende rivier met veel eilanden, zijarmen en waterhoudende nevengeulen (“strangen”). De op vele plaatsen brede zomerbedding had een nauw contact met de winterbedding via de strangen en stroomgeulen, van zomerdijken was geen sprake. De oeverzone bevatte veel stroken met ruigere vegetatie. Halverwege de 19e eeuw werd een zomerdijk tegen de rivier opgetrokken om in de winterbedding landbouw mogelijk te maken en in de Maas zelf trekscheepvaart. Hierdoor ontstond dus vrij recent een uiterwaardengebied. Het oorspronkelijk uitgestrekte en grillige landschap van geulen en grindbanken werd bedolven onder een nivellerend dek van klei, leem en zandleem. Door opsluiting van de rivier in een smalle zomerbedding, verloor ze

---

<sup>1</sup> Nadere info aangaande het geologische systeem in het grensoverschrijdende gebied tussen België, Nederland en Duitsland was recent het voorwerp van een grensoverschrijdende studie. Voor nadere info verwijzen we naar navolgende link : <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/2H3ORoerdalslenk.html#wat>

haar natuurlijke uitzicht. Enkel de meandering van de hoofdloop bleef behouden. De aanwezigheid van dikke grindpakketten leidde in de 20e eeuw tot commerciële grindwinningen. Deze leidden er toe dat waterpartijen achterbleven met een diepte van enkele tientallen meters. Een belangrijk deel van deze plassen verkreeg inmiddels een nieuwe bestemming in de recreatieve of natuurlijke sfeer. Nadat de trekvaart op de Maas wegviel (na de aanleg van het Julianakanaal vanaf 1935), werd de zomerdijk als gewone weg gebruikt. De zomerdijk aan Vlaamse zijde werd stelselmatig verhoogd om de landbouw en de grindwinningen in de winterbedding te beschermen. Door een verschil in beleid aan beide zijden van de landsgrens ontstond een asymmetrisch profiel in de Maasvallei. Het huidige valleilandschap wordt gekenmerkt door restanten van de dynamische meandering, zoals eilandjes en oude meanders, zijarmen en nevengeulen. Andere getuigen zijn het typisch golvende microreliëf in weilanden en akkers en dijken uit verschillende periodes in de geschiedenis. De historische bebouwingskernen lagen vaak in overstroombaar gebied. De bebouwing staat daarom op een verhoging. Door de huidige zomerdijk is enkel de meandering van de Maasgeul behouden, waarbij nu geen actieve meandering meer plaatsvindt. In de uiterwaard, tussen de zomer- en winterdijk, liggen in dit traject enerzijds agrarische gebieden, met enkele bebouwde zones en anderzijds grote waterplassen, een combinatie van lopende grindwinningen en verlaten winningen met een gebruik voor recreatie of natuurontwikkeling. Doordat de Maas erg diep ingesneden ligt en er weinig opgaande beplanting is, vormt de Maasvallei ruimtelijk één geheel tussen Nederland en België. Op dit schaalniveau is de Maas niet prominent zichtbaar in het landschap door de diepte van de geul en door de hoge zomerdijk aan Vlaamse kant. Enkel tijdens de vrij korte periodes van overstromingen wordt de buiten de zomerdijken getreden Maas zeer zichtbaar in het ganse valleigebied tussen de winterdijken. De voorkomende landschapselementen zijn aan beide zijden van de landsgrens erg gelijkaardig. Maar naargelang de plaats op het Maastraject beheersen plassen, dan wel bebouwingskernen of landbouwpercelen het landschapsbeeld. Klimatologisch is de regio uniek in de Benelux : ingevolge een microklimaat dat het gevolg is van de beschutting door het Kempens Plateau, de valleivorm en de temperatuurbufferende werking van de Maas en de ingevolge grindontginning achtergebleven plassengebieden.

In 2005 startte de (Belgische) Provincie Limburg met een integrale aanpak van de Grote Landschappelijke Eenheid Maasvallei. Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland vzw kreeg de opdracht om in samenwerking met Toerisme Limburg een 'Plan van Aanpak Maasvallei' uit te werken. Dat plan vormde de leidraad om, op een grensverleggende wijze, werk te maken van meer landschappelijke kwaliteit en duurzaam toerisme in de (Limburgse) Maasvallei, met de bedoeling de intrinsieke kwaliteiten van de streek te ontwikkelen en te benutten. Zo opteert men voor een kansgerichte benadering. Een regionale toeristisch-economische ontwikkeling is slechts duurzaam als er vóór alles consequent en doorgedreven geïnvesteerd wordt in de meest basale toeristische voorziening, met name een aantrekkelijk, niet verrommeld, natuurlijk landschap met authentieke goed beheerde en ontsloten landschappen en monumenten. Deze samenwerking leidde tot de oprichting van het grensoverschrijdend 'Rivierpark Maasvallei'<sup>2</sup>. In 2015 sloten ook de Nederlandse provincie Limburg en ALLE aanpalende Nederlandse gemeenten zich aan bij het 'Rivierpark Maasvallei'.

Opvallend is de unieke naamgeving "Maasvallei" die gehanteerd wordt voor een gebied dat in zijn geheel overeenkomt met de geografische afbakening van voorliggende BOB-aanvraag. Om deze reden is de aanduiding "Maasvallei Limburg" zeer gekend in de streek en in de ruime omgeving in

---

<sup>2</sup> Voor nadere info verwijzen we naar de website : <http://www.rtkm.be/nl/maasvallei/algemeen/>

Vlaanderen en Nederland. Deze naamgeving kan bijgevolg dan ook niet gehanteerd worden voor de aanduiding van andere gebieden langs de Maas.

In bijlage 7 verzamelden we in dit verband enkele persberichten en de officiële Intentieverklaring.

## 7.2 Gegevens van het product

Overeenkomstig de organoleptische eigenschappen beschreven in hoofdstuk 3.2

## 7.3 Causaal verband

- Historisch :

Reeds in de vroege Middeleeuwen werden er in de abdijen langs de Maas wijndruiven geteeld. Een van de 3 legendes van Aldeneik verhaalt van een heus wijnwonder rond 750 in de abdij van de Heilige Harlindis en Relindis. Verschillende historische geschriften verwijzen naar een bescheiden wijnproductie binnen de abdijsmuren (in meerdere teksten aangeduid als 'De Clous' als afbakening van het oude abdijsdomein). Verder zijn in Aldeneik nog meerdere toponymische verwijzingen naar wijngaarden (o.m. de Wingerd), hetgeen de historische aanwezigheid van wijnbouw in de streek verklaart.

Ook de adellijke Benedictessen van het Stift in Thorn verwierven hun Vrijheerlijkheidsstatus en uiteindelijk het vorstendom o.a. door de wijn. De vele toponiemen zoals "wingerd", "wingerdenplein" enz. verwijzen naar een rijk wijnbouwverleden.

- Geologie/Bodem :

Gedurende meer dan 400.000 jaar (tijdens het geologische Quartair tijdperk) heeft de Maas grind en zand aangevoerd en afgezet. Dit materiaal betreft een verweringsmateriaal dat afkomstig is van afbraak van gebergtemassieven zoals de Alpen, de Jura, de Vogezen en de Ardennen. Maasgrind bevat vooral kalksteen, kwarts en silex en heeft een dikte van 10 tot 15 m ten noorden van de Feldbissbreuk (breuklijn van Rotem naar Bree) en ca. 5 à 8 m ten zuiden daarvan. Door zijn specifieke mengeling van verschillende soorten gesteenten is het zeer rijk aan mineralen hetgeen zich vertaalt in uitgebalanceerde wijnen met typisch mineralige smaken en rafijne zuren.

Bovenop het grindpakket heeft de Maas een toplaag afgezet met een dikte van 0,5 tot 3 m leem tot zandleem, met een minimum aan klei. Zandleemgronden zijn voornamelijk het resultaat van alluviale afzettingen van de Maas. De drainageklasse van de bodem geeft inzicht in de ontwaterbaarheid van de bodem en de grondwaterstanden in zomer en winter. De bodems in de Limburgse Maasvallei zijn grotendeels gekenmerkt door een goede drainering met beginnende roestverschijnselen (die het gemiddeld hoogste grondwaterpeil indiceren) op meer dan 125 cm onder maaiveld (droge bodems). Bij neerslag worden deze bodems dan ook snel ontwaterd.

In het hele geografische gebied van de Maasvallei Limburg zorgt deze zanderige leembodem voor meer gewicht, diepgang en rijkdom in zijn smaakpallet. De onderliggende kiezel en stenen zorgen eveneens voor een goede drainage, maar ook voor een zekere sprankeling en vooral kracht die wijnen met een typische mineralige smaak opleveren. De wortels van de wijnstok gaan altijd tot op het grondwaterniveau. Dit is in dit gebied van 7 tot 12 meter diepte. In deze lagen bevinden zich de

meeste mineralen wat de smaak van de wijnen zo kenmerkt. De combinatie van deze toplaag en de onderliggende bodem zorgen voor een haast perfecte balans en finesse.

- Klimaat:

Door zijn ingesloten ligging in de Maasvallei en zijn lage ligging ten opzichte van het zeeniveau (18-38 m TAW/20-40 m NAP), geniet de locatie van een zeer mild microklimaat.

Een trage rijping verbetert de ontwikkeling van de smaak. Vooral zuren en aroma's krijgen de tijd om te ontwikkelen. De temperatuurgang (dit is het verschil tussen dag en nacht) is bijzonder uitgesproken in de Limburgse Maasvallei (één van de grootste in de Benelux). Door de koelere nachten in de herfst worden zuren meer geleidelijk afgebouwd waardoor de wijndruiven extreem lang kunnen rijpen en de typische aroma's uit dit gebied worden versterkt. De fysiologische rijpheid wordt bereikt wanneer de zuren niet te snel afbouwen waardoor een vroegtijdige oogst zich opdringt. Dit is in de meer zuidelijkere wijngebieden mede door de klimaatsopwarming een probleem, voor de druiven uit de Maasvallei Limburg echter een zegen. Het Kempisch Plateau beschermt het lager gelegen hinterland tegen al teveel neerslag en zorgt voor een warmer en beschermt klimaat. Vooral de weersdepressies die vanuit het Noordzeekanaal en het zuidwesten het land binnendringen worden door het Kempisch Plateau gecounterd. Klimaatkaarten (bijv. van KMI of KNMI, zie bijlage 5) tonen neerslaggemiddelden van de laatste 30 jaar. Met een gemiddelde neerslaghoeveelheid van circa 650 l/m<sup>2</sup> is Thorn de droogste plek van heel Nederland en het gebied van Maasmechelen tot Roermond de droogste regio van de hele Benelux (o.m. bevestigd door de Huglin-index). Vooral de watermassa's van de achtergebleven grindplassen bufferen veel warmte en zorgen voor een regulerende werking, dat wil zeggen nooit de extreme zomerhitte die het Kempisch Plateau wel kent maar ook zelden of nooit de vernietigende voorjaarsvorst. In de lente van 2011 zijn in heel Europa de vroege uitlopers in de wijngaarden bevroren waardoor duizenden hectaren wijngaarden voor dat wijnjaar verloren waren. Dit niet in de Maasvallei Limburg, de Maas en de grindplassen speelden hier weer een cruciale beschermende rol. Vooral gebieden die niet aan een rivier lagen werden het meest getroffen. Ook in de herfst is het dankzij de Maas tot op een afstand van ongeveer 2,5 km van deze Maas vooral overdag een stukje warmer. Verder zorgen de grote wateroppervlakten voor meer wind en een uitstekende ventilatie in de wijngaard. De loofwand droogt sneller op waardoor de druiven kerngezond blijven (schimmels krijgen weinig kans om te ontwikkelen), bijkomend voordeel is dat hierdoor de rijpingsperiode van de druiven aanzienlijk verlengd wordt hetgeen resulteert in een optimale fysiologische rijpheid. Door al deze factoren die dit microklimaat zo kenmerken bereiken de druiven uit de Limburgse Maasvallei een perfecte balans tussen rijpheid van suikers, zuurgraad en aroma.

## 8 AANVULLENDE VOORWAARDEN

### Vlaanderen (België) :

Het organoleptisch onderzoek wordt uitgevoerd door de Erkenningscommissie Wijn en heeft betrekking op kleur, klaarheid, reuk en smaak.

Alleen wijnen die voldoen aan de analytische eigenschappen (zie hoger paragraaf 3.1.), worden aan een organoleptisch onderzoek onderworpen.

Om de benaming Beschermd Oorsprongsbenaming “Maasvallei Limburg” te bekomen moet een aanvraag bij het secretariaat van de Erkenningscommissie worden ingediend. Elke producent uit de omschreven productiezone mag een volledig dossier indienen met het oog op de erkenning. De organisatie, werking en samenstelling van de Erkenningscommissie worden bij huishoudelijk reglement geregeld.

#### Nederland :

Minimaal 1 controle (1 bedrijf) per jaar , zoveel mogelijk te combineren met reguliere controlebezoeken voor wijn.

Administratieve controle op naleving bepalingen uit het productdossier (en andere wettelijke vereisten).

Voor BOB Maasvallei Limburg is een analyse verplicht : bedrijven laten zelf monsters analyseren bij een gecertificeerd lab (in of buiten Nederland, lijst met beperkt aantal labs aan te leveren bij en goed te keuren door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, afgekort : NVWA) van elke wijn. NVWA ziet hierop toe (via de administratieve controle) en neemt steekproefsgewijs contramonsters om te laten analyseren bij het NVWA-lab.

Organoleptische controle is vereist voor elke wijn die onder BOB Maasvallei Limburg op de markt wordt gebracht. De bij BOB Maasvallei Limburg betrokken bedrijven organiseren zelf organoleptische keuring op verschillende door hen te bepalen tijdstippen, maken daarbij gebruik van door de NVWA goed te keuren lijst van gekwalificeerde personen (20-30 personen, aan te leveren door bedrijven) en werkwijze. Bedrijven maken de data van de organoleptische keuringen bekend aan NVWA. NVWA zal steekproefsgewijs daarbij aanwezig zijn en toezien op het verloop.

## 9 ANDERE INFORMATIE

### 9.1 Gegevens van de bemiddelende instantie

- België  
Departement Landbouw en Visserij  
Koning Albert-II-laan 35, bus 40  
1030 Brussel (B)  
Tel. +32 2 552 79 55  
E-mail : wijn@lv.vlaanderen.be
- Nederland  
RVO.nl  
Postbus 93119  
2509 AC Den Haag (NL)  
Tel. +31 88 60 267 81  
E-mail: info.wijn@rvo.nl

### 9.2 Gegevens van de belanghebbende partij

- Vzw Belgische wijnbouwers  
Monarkenweg 50, 3050 Oud-Heverlee (B)



Tel: +32 16/47.10.22

E-mail: [hallo@belgischewijnbouwersvzw.be](mailto:hallo@belgischewijnbouwersvzw.be)

- Vinum & Spiritus Belgium

Livornostraat 13 bus 5, 1060 Brussel (B)

Tel: + 32 2 537 00 51

E-mail: [info@vinumetspiritus.be](mailto:info@vinumetspiritus.be)

- Adviescommissie geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen wijn, secretariaat:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Beatrixlaan 2, 2595 AL Den Haag (NL),

Tel. : +31 88 60 26 781

E-mail : [info.wijn@rvo.nl](mailto:info.wijn@rvo.nl)

Rechtsvorm, omvang en samenstelling : Commissie, ingesteld door de Minister van Economische Zaken (NL)

### 9.3 Gegevens van de bevoegde controleautoriteiten

- De controle instantie aan Nederlandse zijde betreft de Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit (NVWA)

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

(postadres: )

Postbus 43006

3540 AA Utrecht (NL)

(bezoekadres: )

Catharijnesingel 59

3511 XA Utrecht (NL)

Tel. +31 900 03 88

E-mail : [info@nvwa.nl](mailto:info@nvwa.nl)

[www.nvwa.nl](http://www.nvwa.nl).

- De controle aan Vlaamse kant op de bepalingen van het productdossier wordt uitgevoerd door de Federale Overheidsdienst Economie,

KMO, Middenstand & Energie

Algemene Directie Controle en Bemiddeling

Koning Albert II-laan 16 (NG III)

1000-Brussel (B)

Tel.: 02 277 54 84

Fax: 02 277 54 52

E-mail: [eco.inspec@economie.fgov.be](mailto:eco.inspec@economie.fgov.be)

<http://economie.fgov.be/>

## 10 ANDERE DOCUMENTEN

Bijlage 1 : Relevante Nederlandse en Vlaamse Regelgeving

Bijlage 2 : Bijkomende eigenschappen per druivenras

Bijlage 3 : Beschrijving van het procédé

Bijlage 4 : Kaart met afbakening van de Wijnbouwzone A "Maasvallei Limburg"

Bijlage 5 : Neerslagkaarten Nederland/België

Bijlage 6 : Statuten van de Internationale vereniging zonder winstoogmerk

Bijlage 7 : Nadere info in verband met het gebied 'Maasvallei Limburg'

# Bijlagen

---

Bijlage 1 : Relevante Regelgeving

Bijlage 2 : Bijkomende eigenschappen per druivenras

Bijlage 3 : Beschrijving van het procedé

Bijlage 4 : Kaart met afbakening van de wijnbouwzone A “Maasvallei Limburg”

Bijlage 5 : Neerslagkaarten Nederland/België

Bijlage 6 : Statuten van de Internationale vereniging zonder winstoogmerk

Bijlage 7 : Nadere info in verband met het gebied ‘Maasvallei Limburg’

## BIJLAGE 1 : RELEVANTE REGELGEVING

Volgende Vlaamse Regelgeving is relevant voor voorliggende aanvraag :

Besluit van de Vlaamse Regering van 17/02/2012 betreffende de bescherming van geografische aanduidingen, oorsprongsbenamingen en traditionele aanduidingen van wijnbouwproducten en de bescherming van geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken

Volgende Nederlandse Regelgeving is relevant voor voorliggende aanvraag :

Regeling van de Minister van Economische Zaken van 5 juni 2014, nr. WJZ/14070246, houdende regels inzake de verhandeling van wijn en olijfolie (Regeling wijn en olijfolie)

## BIJLAGE 2 : BIJKOMENDE EIGENSCHAPPEN PER DRUIVENRAS

De wijnen uit de Maasvallei Limburg laten zich als volgt karakteriseren.

### Acolon

- Wijntype: Rood
- Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter met natuurlijk TAV > 9,5%.
- Oenologisch procedé : Acolon wordt in Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen en/of op eikenhouten vaten gegist en gerijpt
- Oogst: gemiddeld rond 5 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Acolon in de Maasvallei Limburg :  
Acolon wordt in de Maasvallei Limburg op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 6 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen de 12 % en 13 %.
- Kleur : Een vroegrijpende kwaliteitsdruif met hoge mostgewichten waarvan de wijn zich kenmerkt door een diepe kleur  
Smaak : volle en fruitige smaak. De zachte tannines zorgen voor een snelle rijping op fles.  
Voor Noordelijk gelegen wijngebieden, zoals de Maasvallei Limburg, blijven ook hier de zuren goed bewaard waardoor een harmonisch evenwicht ontstaat tussen tannines, fruit en diepgang.  
Afdronk : fruit domineert in de afdronk.

### Auxerrois

- Wijntype: Wit
- Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter met een totaal alcoholgehalte volumetrisch (TAV) > 9,5%.
- Oenologisch procedé : Auxerrois wordt in de Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen vaten en/of eikenhouten vaten gegist en gerijpt.
- Oogst : gemiddeld rond 5 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Auxerrois in de Maasvallei Limburg :  
Auxerrois wordt in de Maasvallei op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 6 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen de 11 % en 12 %.
- Kleur : licht (citroengeel) en helder.  
Neus : aroma's van rijpe gele appels, soms groene peer.  
Smaak : droog met een fijn en zacht zuurgehalte. De wijnen zijn fruitig, met aroma's van appels en peer.  
Afdronk : De afdronk van Auxerrois is voor de meeste jaren, mede door de klimaatsopwarming intens en lang.

### Chardonnay

- Wijntype: Wit

- Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter met TAV > 9,5%
- Oenologisch procedé : Chardonnay wordt in de Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en gerijpt.  
Oogst : gemiddeld rond 15 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Chardonnay in de Maasvallei Limburg :  
Chardonnay wordt in de Maasvallei Limburg op roestvrijstalen en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt gemiddeld tussen 6 maanden en 1 tot 2 jaren op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen de 12,5 % en 13,5 %, met een minerale toets door de kiezel.
- Kleur : helder, strogeel tot gemiddeld goudgeel (invloed van hout).  
Neus : heel zuiver met fruitaroma's van citroen, soms suikermeloen, abrikoos, boter, toast en vanille en complexe aroma's (door bâtonnage).  
Smaak : droog. Het mondgevoel varieert van strak tot smeug. De wijnen zijn fruitig en elegant maar kunnen door houtopvoeding ook breder, intens en weelderig smaken. De mineraliteit van de kiezel uit de Maasvallei Limburg is hier uitgesproken. Bijzonder verfijnde zuren zorgen voor een uitgesproken terroirexpressie.  
Afdronk : de kiezelondergrond is de basis van een lange mineralige intensiteit.

### **Dornfelder**

- Wijntype: Rood
- Max. opbrengst per ha : 12.850 kg levert 90 hectoliter.
- Oenologisch procedé : Dornfelder wordt in de Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen en/of op eikenhouten vaten gegist en gerijpt.
- Oogst: gemiddeld rond 5 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Dornfelder in de Maasvallei Limburg :  
Dornfelder wordt in de Maasvallei op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 6 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen de 12 % en 13 %.
- Kleur : intens dieprood  
Neus : De Dornfelder heeft intense fruitaroma's van amarenakersen, bramen en vlierbessen.  
Smaak : overheersende, volle fruitsmaak. Kenmerkend voor de Maasvallei Limburg is dat de zuren vrij discreet zijn en de tannines zeer licht en rijp.  
Afdronk : het hele aromaspectrum van de neus komt terug, vaak met nog wat zoethout.

### **Gewürztraminer**

- Wijntype: Wit
- Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter.
- Oenologisch procedé : Gewürztraminer wordt in de Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en gerijpt.
- Oogst: gemiddeld rond 15 oktober

- Typiciteit van wijnen gemaakt van Gewürztraminer in de Maasvallei Limburg :  
Gewürztraminer wordt in de Maasvallei op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 6 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen de 12,5 % en 13,5 %.
- Kleur : Het uiterlijk van de wijn is intens geel met lichtgouden reflexen.  
Neus : De geur bevat een zeer aromatisch palet. De neus is krachtig en complex, met uitgesproken exotisch fruit, bloemen, citrusfruit en specerijen. Vaak komen daar aroma's bij van honing en rijpe vruchten.  
Smaak :De wijn heeft veel body, goed gestructureerd is met discrete zuren.  
Afdronk :het hele aromaspectrum van de neus komt terug, vaak met nog wat zoethout.

### **Pinot Blanc**

- Wijntype: Wit
- Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter.
- Oenologisch procedé : Pinot Blanc wordt in de Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen en/of op eikenhouten vaten gegist en gerijpt.
- Oogst: gemiddeld rond 10 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Pinot Blanc in de Maasvallei Limburg :  
Pinot Blanc wordt in de Maasvallei op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 6 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV van 12,5%.
- Kleur : heldere, gele kleur.  
Neus :fruitig met impressies van Conferencepeer en een vleugje kruidig.  
Smaak : mineralig door de Maaskiezel met een klein beetje petillant.  
Afdronk :een grote lengte en een smaakrijke finale, met uitgesproken 'crispy' zuren en fruitigheid in evenwicht, typisch voor de Maasvallei Limburg.

### **Pinot Gris**

- Wijntype: Wit
- Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter.
- Oenologisch procedé : Pinot Gris wordt in de Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en gerijpt.
- Oogst: gemiddeld rond 10 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Pinot Gris in de Maasvallei Limburg :  
Pinot Gris wordt in de Maasvallei op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 6 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen de 12 % en 13 %.
- Kleur : zachtgele kleur met een mooi tranencollier.  
Neus :zuiver met intense geuren van gele peren, honing (soms amandel) en een open expressieve van kruidigheid, peper, vuursteen en een beetje rokerig.  
Smaak en afdronk : perfect evenwicht tussen rafijne zuren en toets van honing, gevolgd door een lange afdronk.

## Pinot Noir

- Wijntype: rood, rosé of wit
- Max. opbrengst per ha : 8.600 kg levert 60 hectoliter.
- Oenologisch procedé : Pinot Noir druiven worden in de Maasvallei Limburg ontsleed zonder kneuzing, gevolgd door een koudemaceratie en een temperatuurgecontroleerde gisting en rijping op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten.
- Oogst: gemiddeld rond 15 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Pinot Noir in de Maasvallei Limburg :  
Pinot Noir wordt in de Maasvallei op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 12 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen de 12,5 % en 13 %.
- Kleur : robijnrood tot granaatrood.  
Neus : de wijnen zijn intens en fruitig, delicate fruitaroma's van rode bessen, framboos, zwarte kers en wilde braam.  
Smaak : Fluweelzachte, rijpe tannines, in goede balans met veel structuur en de typische terroirexpressie van de Maasvallei Limburg. Kan tot 10 jaar op de fles rijpen.  
Afdronk : zeer intense en lange afdronk

## Riesling

- Wijntype: Wit
- Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter.
- Oenologisch procedé: Riesling wordt in de Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en gerijpt.
- Oogst: gemiddeld rond 20 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Riesling uit de Maasvallei Limburg :  
Riesling wordt in de Maasvallei Limburg op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 6 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen 11 % en 12 %.
- Kleur : citroengeel en helder van uiterlijk.  
Neus : heel zuiver met intense geuren van witte steenvruchten (perzik) en appels, soms groene peer en een vleugje citrus.  
Smaak : De kiezel in de Maasvallei Limburg geeft een rokerige minerale smaak met een vleugje kruidigheid. Gerijpt voert de uitgesproken karakteristieke geur van petroleum en honing de boventoon.  
Afdronk : intense en lange afdronk.

## Siegerebe

- Wijntype: Wit
- Max. opbrengst per ha : 10.750 kg levert 75 hectoliter.
- Oenologisch procedé : Siegerebe wordt in de Maasvallei Limburg op temperatuurgecontroleerde roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en gerijpt.



- Oogst: gemiddeld rond 15 oktober
- Typiciteit van wijnen gemaakt van Siegerebe in de Maasvallei Limburg :  
Siegerebe wordt in de Maasvallei Limburg op roestvrijstalen vaten en/of op eikenhouten vaten gegist en rijpt ongeveer 6 maanden op roestvrijstalen vaten, eikenhouten vaten of op fles. De wijnen hebben een gemiddeld TAV tussen de 11 % en 12 %.
- Kleur : lichtgeel  
Neus : Zeer aromatische wijn door de typiciteit van de kruisingouders Madeleine Angevine en Gewürztraminer welke in de Maasvallei Limburg explicieter naar voren treedt door een meer kruidig karakter en een aciditeit die blijkens ervaring niet naar voren komt in andere wijngebieden.  
Smaak : goede combinatie van zuren en aroma's.  
Afdronk : intens mondgevoel

Opmerking :

Monocépages karakteriseren de wijnsoort. Assemblage van wijnen van verschillende rassen kan worden toegestaan. Het voert te ver om alle mogelijke assemblages te karakteriseren.

## BIJLAGE 3 : BESCHRIJVING VAN HET PROCEDÉ

### **De productie**

De verwerking van de in bijlage 2 bedoelde druiven tot druivenmost en van de druivenmost tot wijn geschiedt binnen het in bijlage 4 bepaalde gebied (BOB "Maasvallei Limburg") waar de druiven zijn geoogst.

De productie staat onder toezicht van de door de Vlaamse of Nederlandse overheden erkende gezaghouders en commissies, aan wiens regels de wijnbouwers uit het gebied zich onderwerpen.

### **Bijzondere oenologische procédés**

Voor de verse druiven, de gedeeltelijk gegiste druivenmost of de jonge nog gistende wijn mag – uitsluitend op het wijnbouwbedrijf :

- Een verhoging van het natuurlijk totaal alcoholgehalte volumetrisch (TAV) geschieden door toevoeging van saccharose, geconcentreerde druivenmost of gectificeerde geconcentreerde druivenmost, concentratie verhoging door osmose en concentratie verhoging door koeling;
- De verhoging van het natuurlijk TAV mag maximaal 2,5% vol bedragen, boven op het natuurlijke alcoholgehalte;
- Een gedeeltelijke ontzuring van de most en de jonge nog gistende wijn plaatsvinden;
- Na 15 maart een gedeeltelijke ontzuring van de wijn geschieden. Deze ontzuring mag slechts plaatshebben tot een maximum van 1 gram per liter, uitgedrukt in wijnsteenzuur, ofwel 13,3 milli-equivalent per liter;
- Elke wijnproducent binnen de BOB Maasvallei Limburg moet een temperatuurgecontroleerde vergisting van de wijnen doorvoeren door middel van een koel- en verwarmingsinstallatie.

### **Alcoholgehalte**

Het minimum soortelijk gewicht van de most dient 1.070 g/l te bedragen, overeenkomend met een natuurlijk TAV van 9,5 % vol. Een verhoging van het natuurlijk TAV mag plaatsvinden met maximaal 2,5 % vol., door verrijking (chaptalisatie) met 40 g/l sacharose of het equivalent als geconcentreerde druivenmost of gectificeerde geconcentreerde druivenmost. Het totaal alcoholgehalte volumetrisch (TAV) na verrijking mag in geen geval hoger zijn dan 13,5% vol voor rode wijn en 13% voor witte, gris en rosé wijn.

Voor het overige zijn de toegelaten oenologische procédés conform het voor BOB wijnen beschrevene in de Europese regelgeving.

### **De opbrengst per hectare**

De gemiddelde maximale opbrengst in het jaar is beperkt tot 8.600 kg of 60 hl/ha voor rode wijn van Pinot Noir, 10.750 kg levert 75 hl/ha voor alle witte of rosé wijnen evenals voor de rode Acolon-wijn, en 12.850 kg of 90 hl/ha voor rode wijn van Dornfelder.

## **Kwaliteitsbewaking**

Het gebruik van klassieke druivenrassen uit Frankrijk en Duitsland staat centraal : rassen als Acolon, Auxerrois, Chardonnay, Dornfelder, Gewürztraminer, Pinot Blanc, Pinot Gris, Pinot Noir, Riesling en Siegerebe voeren hier de boventoon..

Het begrip “terroir” is in elk wijngedied belangrijk naar de smaak van de wijn. De invloed van de smaken die voortvloeien uit dit begrip krijgen in de “Maasvallei Limburg” een wel heel bijzondere aandacht. Alles wat zo typisch is aan de “Maasvallei Limburg” vertaalt zich in de smaak van de wijnen door de combinatie van mineraliteit, finesse, structuur en elegantie.

Cruciaal voor de identiteit van de wijnen uit de Maasvallei Limburg is het voor de lage landen unieke karakter van de wijnen door de bodem, geografie, klimaat én de wijnboeren, kenmerken die het begrip “terroir” het best omschrijven.

## **Analyse en beoordeling van de organoleptische kenmerken**

De producenten die hun wijn de naam “Maasvallei Limburg” met beschermde oorsprongsbenaming willen gebruiken, moeten deze wijn aan een analytisch en een organoleptisch onderzoek onderwerpen. Deze wordt uitgevoerd aan Vlaamse zijde overeenkomstig de erkenningscommissie wijn onder bevoegdheid van de Vlaamse Overheid waarbij de werking via huishoudelijk reglement is geregeld of overeenkomstig de Nationale bepalingen van Nederland.

## **De bevoegde commissie**

De bevoegde commissies in Vlaanderen en Nederland zijn belast met de erkenning van de wijn als “beschermde oorsprongsbenaming” en zal alles in het werk stellen om de oorsprongsbenaming met alle nodige maatregelen te beschermen.

Om de benaming Beschermd Oorsprongsbenaming “Maasvallei Limburg” te bekomen moet een aanvraag bij het secretariaat van de resp. Vlaamse en Nederlandse autoriteit worden ingediend. Elke producent uit de omschreven productiezone mag een volledig dossier indienen met het oog op de erkenning.

## **Controle**

Elke producent die een erkenningsdossier heeft ingediend, zal zich op elk ogenblik onderwerpen aan controles door de bevoegde overheden.

De controle-instantie aan Nederlandse zijde betreft de Nederlandse Voedsel- en Waren autoriteit (NVWA)

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

(postadres: )

Postbus 43006

3540 AA Utrecht (NL)

(bezoekadres: )

Catharijnesingel 59

3511 XA Utrecht (NL)

Tel. +31 900 03 88

E-mail : [info@nvwa.nl](mailto:info@nvwa.nl)

[www.nvwa.nl](http://www.nvwa.nl).

De controle aan Vlaamse kant op de bepalingen van het productdossier wordt uitgevoerd door de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie:

Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie

Algemene Directie Controle en Bemiddeling

Koning Albert II-laan 16 (NG III)

1000-Brussel (B)

Tel.: 02 277 54 84

Fax: 02 277 54 52

E-mail: [eco.inspec@economie.fgov.be](mailto:eco.inspec@economie.fgov.be)

<http://economie.fgov.be/>

#### BIJLAGE 4 : KAART MET AFBAKENING VAN DE WIJNBOUWZONE A “MAASVALLEI LIMBURG”

De voor de productie van wijn uit de “Maasvallei Limburg” afgebakende zone bevindt zich in de wijnbouwzone A, gesitueerd tot op de geologische middenterrassen aan de beide oevers van de Maas in het historisch en geografisch verbonden Belgisch en Nederlands Limburg :

- langs Belgische zijde:
  - gemeente Kinrooi : vanaf grens met Nederland ten O van de Venlosesteenweg (gewestweg N78);
  - stad Maaseik : ten O van Venlosesteenweg (ten N van Oude Ophoverbaan), Oude Ophoverbaan, Heirweg, Weertersteenweg (strook tussen Heirweg en Bosmolenlaan), ten Z van de Bosmolenlaan, ten O van de Stationsstraat, ten O van Maastrichtersteenweg (deel gewestweg N78b ten N en gewestweg N78 ten Z van de Koning Boudewijnlaan);
  - stad Dilsen-Stokkem : ten O van de Rijksweg N78;
  - gemeente Maasmechelen : ten O van de Rijksweg N78 ten N van de kruising N78/Zuid-Willemsvaart, ten O van Zuid-Willemsvaart ten Z van de kruising N78/Zuid-Willemsvaart;
  - gemeente Lanaken : ten O van de Zuid-Willemsvaart, ten N van Geulerweg tot Herbricht;
- langs Nederlandse zijde :
  - gemeente Stein : ten N van Voulwames tot brug over Julianakanaal, ten W van Julianakanaal;
  - gemeente Sittard-Geleen : ten W van Julianakanaal;
  - gemeente Echt-Susteren : ten W van Julianakanaal;
  - gemeente Maasgouw :
    - ten W van Julianakanaal ten Z van Haven Maasbracht,
    - ten N van Maasbracht : Kerkplein, Hoofdstraat, Kloosterstraat, Stationsweg;
    - ten N van Brachterbeek : Stationsweg, Linnerweg;
    - ten N van Linne : Maasbrachterweg, Nieuwe Markt, Groenstraat, Veestraat, ten W van Rijksweg N271
  - gemeente Roermond :
    - ten W van Rijksweg N271, Maastrichterweg, Burgemeester Geuljanslaan, Bisschop Lindanussingel, Roersingel, Roerkade en Buitenop;
    - ten Z van Hornerweg N280;
  - gemeenten Maasgouw en Leudal :
    - ten Z van Rijksweg N280;
    - ten ZO van Napoleonsweg/Rijksweg N273 tot aan Belgische grens.

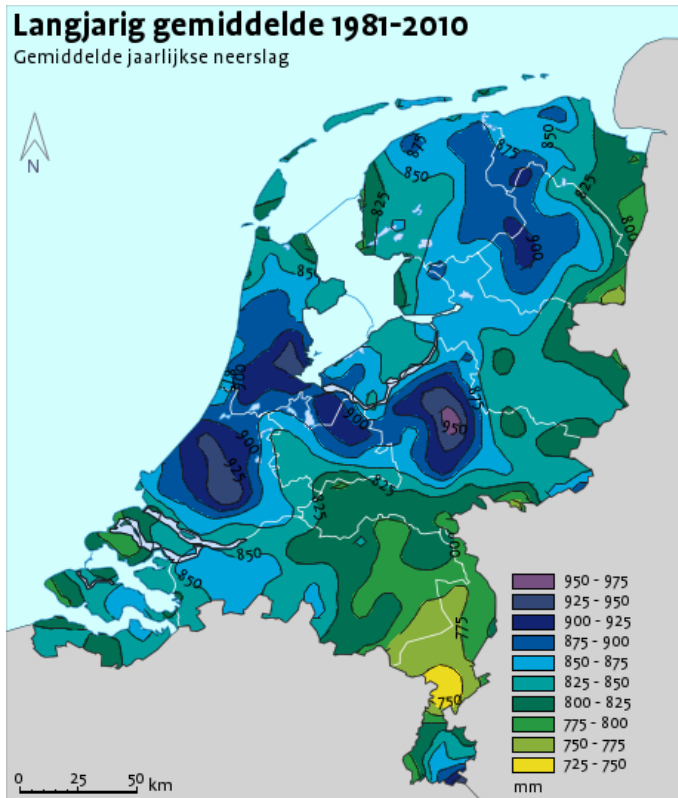


De Overeenkomstige NUTS-gebieden zijn hierna weergegeven :

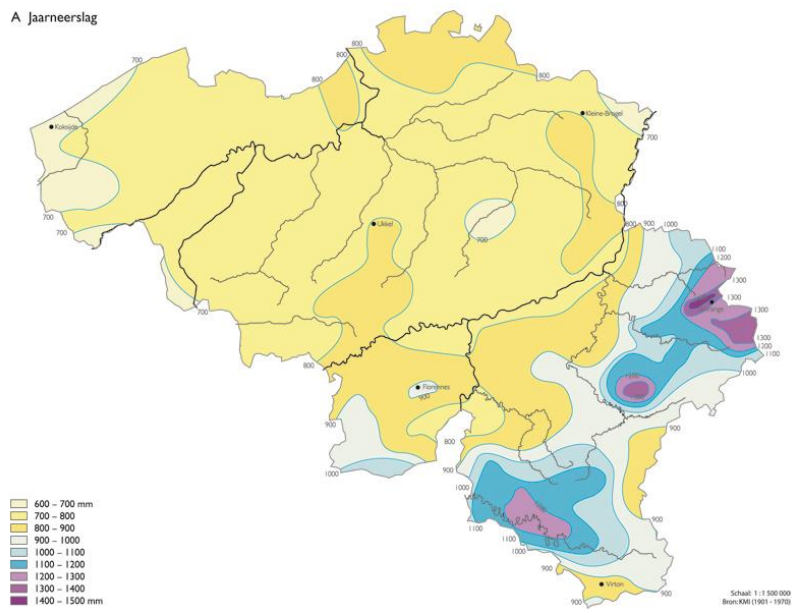
- BE BELGIË (NUTS-0)
  - BE2 VLAAMS GEWEST (NUTS-1)
    - BE22 Prov. Limburg (BE) (NUTS-2)
      - BE221 Arr. Hasselt (NUTS-3)
      - BE222 Arr. Maaseik (NUTS-3)
      - BE223 Arr. Tongeren (NUTS-3)
  
- NL NEDERLAND (NUTS-0)
  - NL4 Regio ZUID-NEDERLAND (NUTS-1)
    - NL42 Prov. LIMBURG (NL) (NUTS-2)
      - NL 422 Midden-Limburg (NUTS-3)
      - NL-423 Zuid-Limburg (NUTS-3)

BIJLAGE 5 : NEERSLAGKAARTEN NEDERLAND/BELGIË

(Bronnen : KNMI, Nederland en KMI, België)



Kaart : Langjarig gemiddelde neerslag (1981 – 2010) in Nederland, bron : KNMI



Kaart : Langjarig gemiddelde neerslag (1901 – 1970) in België, bron : KMI



BIJLAGE 6 : STATUTEN VAN DE INTERNATIONALE VERENIGING ZONDER WINSTOOGMERK

De oprichtingsakte, evenals de gecoördineerde statuten naar aanleiding van de Algemene Vergadering van vrijdag 30 januari 2015, zijn consulteerbaar in het Belgisch Staatsblad.

## BIJLAGE 7 : NADERE INFO IN VERBAND MET HET GEBIED 'MAASVALLEI LIMBURG'

De naamgeving van de aangevraagde BOB is onder meer ook gehanteerd voor de aanduiding van het gebied als 'Rivierpark Maasvallei', een initiatief van de beide provincies Limburg, de aanpalende Maasgemeenten aan beide zijden van de landsgrens en een aantal gouvernementele en niet-gouvernementele stakeholders, met de bedoeling de toeristisch-recreatieve en natuurlijke ontwikkelingen van het gebied rond de Maas te coördineren en te promoten. De aantrekkingskracht van het gebied wordt bovendien versterkt door een eenvormige "Corporate identity", paden- en routestructuren, herkenbaarheid in het straatbeeld, herstel en herwaardering van landschap en onroerend erfgoed en betrokkenheid van de plaatselijke bevolking.

De geografische aanduiding van gebied van het 'Rivierpark Maasvallei' komt volledig overeen met het gebied dat valt binnen het BOB Maasvallei Limburg en bevestigt de naamkeuze van de gebiedsaanduiding.

Ter documentatie van de naamskeuze wordt in deze bijlage verwezen naar enkele documenten die het formele belang van de Maasvallei Limburg benadrukken.

KASTEEL Convenant getekend door partijen

# Miljoenen voor ontwikkeling van Maasvallei

door Eric van Dorst

**STEIN** - In het project RivierPark Maasvallei wordt in Nederlands-Limburg tot 2024 zeker 3,6 miljoen euro geïnvesteerd. Het geld wordt onder meer besteed aan aanpassing van de fietsroute-structuur tussen Maasgouw en Maastricht en aan de aanleg van 21 kilometer aan fietspaden.

Een ander deel van het budget is voor een communicatie- en marketingplan om de Maasvallei te promoten als recreatiegebied voor dagjesmensen en verblijfstoeristen. Daarnaast wordt met partners in het Belgische grensgebied een uniforme huisstijl doorgevoerd voor buitenmeubilair, fietsstallingen, informatiezuilen en verwijzings- en locatieborden. Om deze ontwikkelingen te bezegelen en om te benadrukken dat het een project van twee buurlanden betreft, hebben partijen uit Nederland en België onlangs in kasteel Elsloo een intentieverklaring voor langjarige samenwerking getekend. Behalve de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren, Sittard-Geleen, Stein, Meerssen en Maastricht zijn dat de Belgische plaatsen Lanaken, Maasme-

chelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik en Kinrooi. Andere aangesloten partijen zijn Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer in Nederland, en Toerisme Limburg en het Regionaal Landschap Kempen en Maasland in België. De provincie Limburg draagt vijf ton bij.

Het gezamenlijke doel is de uitbouw van het grensoverschrijdende RivierPark Maasvallei tot een waardevol landschapspark dat zich tegelijkertijd ontwikkelt als recreatieve en toeristische trekpleister van formaat. Deze transformatie sluit aan op het Grensmaasproject, dat voorziet in de verruiming van de stroomgeul van de Maas door grondwinning en dat in 2024 moet zijn afgerond.

België loopt ver voorop in de ontwikkeling van RivierPark Maasvallei. Daar is de afgelopen jaren al zes miljoen euro uitgegeven aan de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen langs de Maas. Aan Nederlandse zijde wordt het meeste geld volgend jaar besteed. De aanleg van fietspaden in Stein kan in verband met de ontgrindingen pas in 2024 worden afgerond.

Het projectgebied RivierPark Maasvallei van Maastricht tot Maasgouw. De vlaggetjes markeren de twintig natuurgebieden in Nederland en België. Die bij Borgharen en Itteren zijn afgelopen zomer opgeleverd. Streven is ook aan Nederlandse kant het toerisme verder te ontwikkelen.

[www.rivierparkmaasvallei.eu](http://www.rivierparkmaasvallei.eu)





Elementen van de huisstijl die ook langs de Maas in Nederlands-Limburg verschijnen: (v.l.n.r.) fietsenstalling, informatiebord en zitbank met locatiebord.

foto's: RivierPark Maasvallei

# Maas slecht de grens

**De Maasoevers worden ontwikkeld tot één hoogwaardig natuurgebied waar het goed toeven is voor recreanten en dieren. De projectleider ziet de wilde paarden al vrij van Maastricht naar Maasgouw galopperen.**

door Eric van Dorst

**D**e kwartiermaker in Nederland mag best een beetje jaloeers zijn op wat Belgisch-Limburg al heeft neergezet in het kader van project RivierPark Maasvallei. Op fraaie kaarten uitgewerkte wandel- en fietsroutes, struinnatuur, informatieborden, 'groene' fietsenstallingen, rustplekken met strak meubilair van hout, en noem maar op. Ook aan Nederlandse zijde is afgelopen zomer een pril begin gemaakt met de uitvoering. Het Consortium Grensmaas, dat toen bij Iiteren en Borgharen de eerste stukken uitgebagereerde stukken Grensmaas opleverde, vermeldt het trots op zijn website: 'Op een mooie plek naast een kapelletje, met een fantastisch uitzicht op de Maas, zijn de eerste zithoek, fietsenstalling en infozuil geplaatst. De rustplek wordt inmiddels druk gebruikt door wandelaars en fietsers.'

Dat is ook precies de bedoeling van het internationale landschapsproject, waarop Nederlands-Limburg aansluit dankzij het verruimen van het Maasbed door grindwinning. De Nederlandse ambities zijn alweer drie jaar geleden verwoord in de nota *Groen leven en beleven, van Grensmaas naar RivierPark Maasvallei*. En ook de verwachtingen aan de ze kant van de regenwaterstroom zijn hoog. Zoals in *Stein*, dat zelf bijna vijf ton bijdraagt aan de ontwikkeling en waar in 2016 het meeste geld - bijna de helft van het nu beschikbare projectbudget - wordt uitgegeven aan de aanleg en verbetering van fietspaden. Daarmee wordt het grensoverschrijdende fietsknooppunt geoptimaliseerd. Danny Hendrix, als wethouder verantwoordelijk voor natuur- en landschapsprojecten, verwacht net als collega's in andere Maasgemeenten dat de toename van bezoekers de lokale economie een boost zal geven. „Conform onze

strategische visie willen we Stein toeristisch en recreatief beter op de kaart zetten. Dat is goed voor de lokale economie." Maar er zijn ook hier inwoners die morren over verstoring van de rust in pittoreske gehuchten als Meers en Maasband. Hendrix: „Veel mensen stellen meer levendigheid juist wel op prijs. Voor- en tegenstanders hou je altijd, maar we moeten wel de balans blijven zoeken." Hendrix schat dat de zoom van de Maas in zijn gemeente jaarlijks al 100.000 bezoekers trekt, maar denkt dat dit er veel meer kunnen worden. Al heeft hij niet echt een idee hoeveel, want betrouwbare prognoses ontbreken. Ervaringscijfers zijn er wel aan Belgische zijde van de Maas en die klinken niet verkeerd. Lambert Schoenmaekers, vanaf het prille betrokken bij het rivierpark in België, legt de statistieken graag op tafel in de Genkse stadsvilla waar hij met zijn projectteam kantoor houdt. „Verbetering van de fietsroute structuur alleen al zorgt voor een enorme spin-off. Inmiddels is de Maasvallei de meest befetste route van Belgisch-Limburg. Een op de drie fietsers die het routenetwerk aan-

doen, komt ook in de Maasvallei." Uit de cijfers blijkt verder dat de vijf gemeenten langs de Maas in Belgisch-Limburg jaarlijks 300.000 toeristische overnachtingen boeken. Voor 70 procent van de vakantiegangers is de mogelijkheid om er te fietsen de doorslaggevende reden om naar het Maasland te komen, waar het aanbod van de routes een 9,5 scoort. Na de vervolmaking van de fietsroutes steeg het aantal fietsers in de regio tot 1 miljoen per jaar.

Ook het aantal overzetten met de veerponen tussen Geulle en Stevensweert nam in vijf jaar met 72 procent fors toe. Volgens de provinciale dienst Toerisme Limburg is de economische return van de pontjes alleen al 3 miljoen euro per jaar. „We hebben het hier echt over duurzame toeristische ontwikkeling", stelt Schoenmaekers tevreden vast. Het plan van Stein om bij Maasband een voetgangers- en fietsbrug te realiseren, noemt hij interessant maar gezien de kosten en technische hobbels voorsnog ook „een natte droom". „De wenselijkheid van zo'n brug moet eens goed worden onderzocht. Het kan een icoon van de veerpontjes. Daarmee naar de overkant gaan, heeft toch meer charme, iets authentieks." De zes miljoen euro die België tot dusver in het rivierpark heeft geïnvesteerd, acht de projectleider in elk geval wel verantwoord. Dat was er volgens hem niet van gekomen als sommige bestuurders na het hoogwater van 1993 en 1995 hun zin hadden gekregen met als gevolg dat de Maasgeul was verdiept. „Dat de Maas als vrij afstromende rivier meer ruimte krijgt, is een

onderscheidende kwaliteit, die we goed kunnen benutten. We maken de rivier zo natuurlijk mogelijk binnen de veiligheids grenzen." Schoenmaekers is al bijna tien jaar bezig met het project. „We zijn in België jaren geleden van start gegaan, met de nadrukkelijke in steek grensoverschrijdend te zijn. Als er een plek is waar beide Limburgen elkaar kunnen ontmoeten en iets voor elkaar kunnen betekenen, is het wel de Maasvallei." Tevreden stelt Schoenmaekers vast dat er nu ook aan de overzijde van de Maas werk van wordt gemaakt. „Het is alleen maar goed dat er meer aandacht is voor onze natuur en de biodiversiteit. De verschillen in beeld en sfeer aan beide zijden van de grens maken het project ook interessant. Ik verbaas me er wel eens over hoe weinig de bewoners van de Belgische dorpen weten van interessante kerken als *Visserweert* en *Urmond* aan de overkant. Het rivierpark doorbreekt dat, hoor ik om mij heen."

Kirsten Nievelstein van Staatsbosbeheer is sinds 2014 projectleider op Nederlandse bodem. Intussen werkt ze waar nodig samen met het projectteam in België. Dat heeft al een gemeenschappelijke website opgeleverd, die in november gelanceerd wordt, en een marketingplan, waaraan ook VVV Zuid-Limburg heeft bijgedragen. Afgelopen zondag is in de Maasvallei het eerste gezamenlijk georganiseerde evenement gehouden: *Maas Trek*, ofwel grenzeloos wandelen over vier verschillende afstanden. Net als Schoenmaekers vindt Nievelstein versterking van de interactie tussen beide Limburgen door het Maasproject een spannende ambitie. „Het sjieke is dat je in een relatief klein gebied bijzondere natuur hebt langs een dynamische rivier, met allerlei typische dorpjes die hun eigen cultuur en geschiedenis hebben en zo met de rivier vervlochten zijn."

Aan Nederlandse kant wordt in 2016 3,6 miljoen euro geïnvesteerd in fietspaden, Maasbanken en start- en rustpunten. Geld voor nieuwe wandelroutes en faciliteiten voor activiteiten als sportvissersrij en kanoën is er nog niet. Nievelstein: „Hopelijk kunnen we ook na volgend jaar met het project doorgaan, het zou jammer zijn als we straks tegen de VVV moeten zeggen dat het hierbij blijft. De Maasvallei kan één grensoverschrijdend ecosysteem worden, waar wilde runderen en paarden vrij langs beide oevers van Iiteren naar Maasgouw kunnen galopperen."

## Veiligheid staat ook in het rivierpark voorop

De aanzet voor het RivierPark Maasvallei werd in 2005 door de Belgische provincie Limburg gegeven. De diensten Regionaal Landschap Kempen en Maasland en Toerisme Limburg kregen opdracht een plan van aanpak uit te werken voor de gelijktijdige ontwikkeling van een hoogwaardig natuurlandschap en recreatie en toerisme daarin. De blauwdruk uit 2007 hiervoor - *Maasvallei, ... grensverleggend!* - werd in uitvoering genomen. Voorwaarde is dat veiligheid,

dat wil zeggen beheersing van de waterstand, voorop staat. Inmiddels is aan Belgische zijde van de rivier de oppervlakte 'beveiligde' natuur toegenomen van 140 tot 650 hectare. De doelstelling is 1200 hectare. Deze oppervlakte geldt ook voor Nederlands grondgebied, waar natuurwinst vooral wordt geboekt dankzij het Grensmaasproject, ofwel de ontgrinding van het Maasbed. Het totale projectgebied omvat 15.000 hectare en is in vogelvlucht zo'n 45 kilometer lang.

# INTENTIEVERKLARING

De provincies Belgisch en Nederlands Limburg, de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren, Sittard-Geleen, Stein, Meerssen, Maastricht, Lanaken, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik en Kinrooi alsook Natuurmonumenten (NL), Staatsbosbeheer (NL), Toerisme Limburg (B), en het Regionaal Landschap Kempen en Maasland vzw (B)

onderschrijven de intentie tot een langjarige projectmatige samenwerking voor de uitbouw van het grensoverschrijdende RivierPark Maasvallei als een internationaal vermaard kwalitatief landschapspark en een toeristische trekpleister van formaat.

Dit gemeenschappelijke perspectief dat wordt samengevat onder de noemer RivierPark Maasvallei moet een duurzame regionale ontwikkeling aan beide zijden van de rivier versterken.

Eisloo, 7 oktober 2015

